

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
SREDNJOBOSANSKI KANTON
KANTONALNI SUD U NOVOM TRAVNIKU
Broj: 128 0 Mal 041362 24 GŽ
Novi Travnik, 14.10.2025. godine

Kantonalni sud u Novom Travniku, u vijeću sastavljenom od sudija: Alma Islamović, kao predsjednica vijeća, Aida Pezer-Alić i Denis Trifković, kao članovi vijeća, u pravnoj stvari tužitelja B. L. iz J.,... kojeg zastupa punomoćnik Ljupko Marjanović, advokat iz Banja Luke, ul. Nikole Pašića br.80, protiv tuženika Općina Jajce, ul. Nikole Šopa bb, koga zastupa Općinsko javno Pravobraniteljstvo, radi naknade štete, v.sp.3.743,98 KM, odlučujući po žalbi tužene izjavljenoj protiv presude Općinskog suda u Jajcu broj: 128 0 Mal 041362 23 Mal od 26.9.2024.godine, na sjednici vijeća održanoj dana 14.10.2025. godine, donio je slijedeću:

PRESUDA

Žalba tužene se djelimično uvažava, presuda Općinskog suda u Jajcu broj: 128 0 Mal 041362 23 Mal od 26.9.2024.godine u dijelu odluke o troškovima postupka, preinačava tako da se nalaže tužnoj da tužitelju nadoknadi troškove postupka u iznosu od 1.180,00 KM, umjesto iznosa od 1.636,88 KM.

U preostalom dijelu žalba se odbija kao neosnovana i presuda potvrđuje.

Odbijaju se parnične stranke sa zahtjevima za naknadu troškova žalbenog postupka kao neosnovanim.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade materijalne štete na putničkom automobilu marke "Mercedes-Benz" reg. oznaka ... isplati iznos od 3.081,80 KM, a sve sa zateznom zakonskom kamatom od dana nastanka štete, odnosno od 07.07.2023.godine, pa do isplate, kao i troškove parničnog postupka u iznosu od 1.636,88 KM, a sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Protiv navedene presude tuženi je blagovremeno izjavio zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, pogrešne primjene materijalnog prava i bitne povrede odredaba parničnog postupku. Sud je pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje i pogrešno primijenio materijalno pravo, te samim tim donio ovakvu presudu. Tužena u ovom postupku od početka ne osporava da se dana 7.7.2023. godine, u ulici Kralja Tvrtka I dogodila oko 07.50 sati saobraćajna nezgoda u kojoj je učestvovala D. V. L. sa putničkim automobilom tužitelja marke „Mercedes Benz" reg. oznaka ... Nesporo je također da je na licu mjesta izvršen uviđaj u prisustvu policije, predstavnika tužene kao upravitelja ceste i vozača motornog vozila, te da je tom prilikom sačinjen policijski zapisnik i potpisan od strane prisutnih. Nije sporno ni to da je prilikom uviđaja utvrđeno da je došlo do oštećenja zadnjeg desnog kotača, odnosno felge na motornom vozilu. Međutim, svi ostali navodi tužitelja su sporni te su u suprotnosti sa zapisnikom uviđaja sa lica mjesta. Sud je prilikom donošenja presude zanemario činjenicu da je tužitelj tek 20. dana od štetnog događaja napravio izvid štete na vozilu kod svog Osiguravajućeg društva te na taj način vjerovatno izvršio pregled svih dijelova koji su po redovnom toku stvari i redovnom upotrebom bili dotrajali i

trebali se mijenjati, a izvid je napravljen kako bi se sva oštećenja na vozilu pripisala upravo štetnom događaju od 7.7.2023. godine. Ni sudski vještak saobraćajne struke svojim nalazom nije sa sigurnošću mogao utvrditi da je osim zadnjeg desnog kotača (s felgom), došlo do oštećenja drugih dijelova navedenih u uvidu štete od strane Osiguravajućeg društva. Osnovni termini kod nalaza i mišljenja vještaka su moguće, moglo i vjerovatno, jer se samo vještačenje temeljilo na hipotetičkim pitanjima i odgovorima bez određenih parametara kao i bez fizičkog pregleda vozila što je u ovom slučaju bilo neophodno izvršiti. Vještakinja je zanemarila činjenicu da ako se prilikom uviđaja na mjestu nezgode nisu mogla ustanoviti (unutarnja) oštećenja vozila, kako se onda nije moglo vidjeti i ustanoviti oštećenje i prednjeg desnog kotača, odnosno felge, jer je oštećenje identično kao i kod zadnje prema fotografijama sa uviđaja, ali je vjerovatno ono postojalo i ranije. Na glavnoj raspravi održanoj 4.9.2024. godine kod davanja iskaza svjedoka, na upit zakonskog zastupnika tužene da li sa sigurnošću može tvrditi da li su svi dijelovi nabrojani iz štete oštećeni zaista prilikom nastanka nezgode, odnosno da li su mogli biti oštećeni ranije i da su dotrajali jer se radi ipak o vozilu proizvedenom 2007. godine, vještakinja je izjavila da je to moguće, a da bi mogla biti 100% sigurna u procjenu štete samo nakon fizičkog pregleda vozila. Cijeneći iskaze svjedoka sud je dao naklonost i iskazu svjedoka D. V. L. koja je upravljala motornim vozilom. Materijalni dokazi u spisu su u suprotnosti sa izjavom svjedoka, što je Sud propustio uvidjeti i obrazložiti. Naime, u izjavi iz policijskog zapisnika o uviđaju koju je dala svjedok D. V. L., ista potvrđuje da se je prilikom dolaska do prijevoja u ulici u kojoj se nezgoda dogodila preglednost bila slaba i da je nemoguće vidjeti udubinu oštećenja na asfaltu, te da je osjetila udar na samo zadnjem desnom točku. Na glavnoj raspravi održanoj 04.09.2024. godine ista u opisu nezgode navodi kako je osjetila udarac prvo u jedan (prednji) a zatim i u drugi (zadnji) desni točak. Na upit da li je ranije davala službeno iskaz na licu mjesta nezgode o tome da je oštećena samo zadnja desna felga i da li je potpisala isti, ista navodi kako je policija „neki“ zapisnik pisala o tome šta se tačno dogodilo, te da je isti potpisala, čiji iskaz tada i na glavnoj raspravi očito nisu kompatibilni. Sud je u potpunosti poklonio vjeru iskazu svjedokinje, izvidu štete koji je od strane Osiguravajućeg društva izvršen čak 20. dan nakon štetnog događaja, koji je sačinjen kako je to i sama svjedokinja izjavila od strane njenog zeta i radnog kolege. Unatoč svemu sud zanemaruje kao materijalne dokaze službeni Zapisnik o uviđaju saobraćajne nezgode sa foto-dokumentacijom sačinjenom od strane službenika PU Jajce na licu mjesta, nego poklanja vjeru svjedoku koja je u narednom periodu promijenila svoj iskaz. Prema sadržini odredaba Zakona o obligacionim odnosima svako činjenično stanje obaveze naknade štete mora sadržavati sljedeće pretpostavke: štetnu činjenicu, nedopuštenu štetu, uzročnu vezu između štetnog događaja, štete i odgovornosti. Izostajanje jednog od navedenih elemenata ne stvara obavezu štetnika da oštećenom naknadi prouzrokovanu štetu. Opće pretpostavke odgovornosti za štetu su one pretpostavke, bez čijeg postojanja, gotovo da i ne može biti riječi o odštetnoj odgovornosti. Postojanje odgovornosti u slučaju udesa izazvanog motornim vozilom u pokretu bilo je potrebno dokazati uzročnu vezu između štete i štetne radnje. U konkretnom slučaju kako nije izvršen fizički pregled oštećenja vozila od strane vještaka a koja su nabrojana od strane tužiteljeve osiguravajuće kuće, to postojanje uzročne veze u postupku nije ni moglo biti dokazano. Dakle, tužena osnovano prigovara u dijelu odgovornosti za nastalu štetu u visini koju je tužitelj tražio, odnosno da osnov za naknadu ne može biti zasnovan na pretpostavkama i mogućnostima kako je vještak navodio u svom nalazu i mišljenju, bez neposrednog pregleda vozila odnosno predmetnih oštećenja na istom, te da osnov može biti samo zapisnik sa uviđaja na licu mjesta. Zapisnikom sa lica mjesta svi neophodni sudionici u postupku utvrđivanja nastanka saobraćajne nezgode zbog oštećenja ceste su saglasno potvrdili u kojem obimu je nastala šteta

predmetnog vozila. Sva naknadna prijavljena oštećenja bez neposrednog uviđaja vještaka i navedenih lica su apsolutno neosnovana. Međutim, Sud u obrazloženju presude navodi kako je poklonio vjeru mišljenju vještaka, da su prigovori tužene na visinu i osnov tužbenog zahtjeva neosnovani, te da tužena nije dokazala da su oštećenja na vozilu nastala na drugi način, odnosno da svojim tvrdnjama nije doveo u pitanje zaključak i mišljenje vještaka, tako zanemarujući činjenicu da je tužena tokom postupka naglašavala i sugerisala kako je upravo vještak neposrednim pregledom vozila mogao utvrditi stvarnu štetu na vozilu. Na prijedlog za naknadu štete koji je tužitelj uputio tuženoj Općini Jajce prije podnošenja tužbe, tužitelju je ponuđen iznos naknade štete od 704,17 KM, koji obuhvata trošak nabavke i ugradnje zadnje gume i felge po cjenovniku koji je tužitelj dostavio od svoje osiguravajuće kuće. Dakle, tužitelju je ponuđena naknade u realnom iznosu nastale štete koja je utvrđena zapisnikom o uviđaju nezgode koji je sačinila PS Jajce. Navedenu ponudu tužene tužitelj tada nije prihvatio. Tužena također ističe prigovar na visinu dosuđenih troškova postupka tužitelju smatrajući da su dosuđeni prekomjerno ili nisu bili uopće neophodni u smislu člana 387. ZPP-a, naročito u dijelu dosuđenih troškova putovanja i troškova odsustva iz kancelarije punomoćnika tužitelja. Imajući u vidu navedeno, tužena općina Jajce smatra žalbu osnovanom, te predlaže da drugostepeni sud donese presudu kojom se prvostepena presuda preinačuje na način da se odbije tužbeni zahtjev tužitelja kao neosnovan i tuženom nadoknadi troškove postupka, ili donese presudu kojom se ukida prvostepena presuda i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na žalbu osporava se osnovanost žalbe sa prijedlogom da se ista odbije.

Pošto je ispitao prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom i po službenoj dužnosti, shodno članu 221. Zakona o parničnom postupku („Službene novine Federacije BiH“, broj: 53/03 73/05, 19/06 i 98/15) drugostepeni sud je zaključio slijedeće:

Žalba nije osnovana.

Predmet spora je potraživanje tužitelja, na ime naknade materijalne štete nastale na putničkom motornom vozilu u iznosu od 3.081,80 KM, sa zakonskom zateznom kamatom počev od dana nastanka štete tj. od 7.7.2023.godine pa do konačne isplate, kao i troškovima parničnog postupka u iznosu od 1.636,88 KM.

Iz stanja spisa, osporene presude i žalbe tuženog proizlazi da su parnične stranke pred sudom u skladu sa čl. 7. stav 1. ZPP izvele sve dokaze koje su smatrale bitnim za odlučivanje u ovoj pravnoj stvari.

Cijeneći izvedene dokaze slobodnom ocjenom, u skladu sa čl. 8. i 123. stav 2. ZPP, prvostepeni sud je utvrdio činjenično stanje iz kog proizlazi da se saobraćajna nezgoda dogodila dana 7.7.2023.godine, oko 07:50 sati na dijelu lokalnog puta, ulice Kralja Tvrtka I, općina Jajce, u kojoj je putničko motorno vozilo Mercedes Benz, reg.oznaka ..., kojim je u tom trenutku upravljala D. V. L., naletjelo na rupu na putu dimenzija 80x50x15 cm, koja se prostirala na kolniku, čije su ivice udaljene od desne ivice 1,6 m, a od lijeve ivice 2,3 metra, posmatrano iz smjera kretanja vozila Mercedes i to na dionici puta na usponu i prijevoju koji je nepregledan. Maksimalna brzina kretanja vozila je iznosila 38 km/h. Tužitelj je pretrpio štetu na vozilu u iznosu od 3.081,80 KM, čija procjena je izvršena na temelju Izvida štete motornog vozila od 11.7.2023.godine, u kojem su navedeni oštećeni dijelovi vozila tužitelja. Dalje iz činjeničnog stanja proizilazi da tužena, koja nesporno upravlja navedenom

cestom, nije izvršila popravku oštećenja na cesti, niti obilježila opasno mjesto na kolniku i na taj način upozorila učesnike u saobraćaju na isto, a što je prema vještaku bila u obavezi. Prednje činjenice je sud utvrdio na osnovu nalaza i mišljenje vještaka saobraćajne i mašinske struke od 23.3.2024.godine, koji je sačinjen na temelju dokumentacije u spisu i iskaza svjedoka, koji su shodno čl. 8. ZPP cijenjeni pojedinačnom i u međusobnoj vezi.

Na temelju prednjeg utvrđenja, prvostepeni sud primjenom čl. 185. i 277.stav 1. Zakona o obligacionim odnosima FBiH FBiH ("Sl. list SFRJ", br. 29/1978, 39/1985, 45/1989 -odluka USJ i 57/1989, "Sl. list RBiH", br. 2/1992, 13/1993 i 13/1994 i "Sl. novine FBiH", br. 29/2003 i 42/2011 –u daljem cijelu teksta: ZOO), obvezao tuženog, da tužitelju naknadi materijalnu štetu na vozilu.

Presuda kojom se završava spor male vrijednosti, a predmetna presuda ima takvo svojstvo, može se pobijati samo zbog povreda odredbi parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, kako to izričito i propisuju odredbe člana 433. stava 1. Zakona o parničnom postupku. To znači da presuda u sporu male vrijednosti ne može se pobijati zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, a kako je to prvostepeni sud i pravilno naveo u uputi o pravnom lijeku, zbog čega su činjenična utvrđenja prvostepenog suda konačna i obvezujuća za sud, tako da iako žalitelj u uvodu žalbe navodi da žalbu izjavljuje zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, žalbom osporava i činjenična utvrđenja, a što se ne može razmatrati u žalbenom postupku.

U toku postupka koji je prethodio donošenju pobijane presude, nisu učinjene povrede odredbi parničnog postupka na koje drugostepeni sud pazi po službenoj dužnosti, dok se povrede postupka na koje žalitelj ukazuje u žalbi odnose na nepravilno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, koje je kao žalbeni razlog prethodno obrazloženo. Obrazloženje presude je sačinjeno u skladu sa članom 191. stav 4. Zakona o parničnom postupku, jer su u istom dati potpuni razlozi o odlučnim činjenicama iz kojih je vidljivo zašto je tužbeni zahtjev tužitelja usvojen. Prvostepeni sud je naveo kojim se razlozima rukovodio, odnosno koje činjenice i okolnosti je uzeo u obzir prilikom odlučivanja o tužbenom zahtjevu.

Prvostepeni sud nije učinio ni povredu čl. 8. ZPP koji obavezuje sud da svaki dokaz cijeni pojedinačno i u međusobnoj vezi, što je prvostepeni sud i učinio. Tako je cijenio i obrazložio visinu štete cijeneći da je šteta prouzrokovana upravo u visini utvrđenoj vještačenjem i ista se odnosi na oštećenja i prednje desnog točka prihvatajući iskaz D. L. M. koja je u svom iskazu navela da je prilikom vožnje osjetila udarac prvo u jedan pa u drugi točak, te navoda vještaka da je, obzirom na gabarite oštećenja asfaltne površine kolnika, malo vjerovatno da vozilo i prednjim točkom nije prešlo preko rupe na kolniku, zbog čega smatra da su mogla nastati i oštećenja prednjeg pneumatika i prednje felge na vozilu, a da nisu bila izražena kao oštećenja na zadnjem točku, te ih policijski službenici nisu uočili, prilikom vršenja uviđaja, zaključujući da je najvjerovatnije vozilo prilikom prelaska preko oštećenja prednjim točkom gazilo rupu u njenom dijelu gdje je dubina rupe manja, dok je zadnji točak oštećen prilikom najdubljeg dijela oštećenja, te je i pretrpio veću deformaciju. Dovodeći nalaz i mišljenje u vezu sa iskazom svjedoka, te Izvidom štete motornog vozila, koji jeste, kako se to žalbom ukazuje sačinjen 27.7.2023.godine, koji datum je naveden kao datum Izvida, iako je po istom vozilo pregledano 11.7.2023.godine, tj. četvrti dan nakon nesreće, te imajući u vidu izjašnjenja vještaka prema kome ta oštećenja nisu mogla biti vidljiva prilikom uviđaja, prvostepeni sud pravilno zaključuje da je na vozilu tužitelja nastala šteta u utvrđenom iznosu 3.081,80 KM. Neovisno od

činjenice što je svjedokinja u izjavi u policijskom zapisniku izjavila da je zadnjim točkom prešla preko rupe, a na glavnoj raspravi da je osjetila udarac prvo u jedan, pa u drugi točak, prednjim navodima se ne može dovest u pitanje pravilna primjena čl. 8. ZPP, a posljedično tome i pravilna primjena materijalnog prava. Obaveza suda se ne ograničava na pojedinačnu ocjenu dokaza, koja prethodi ocijeni svih dokaza u međusobnoj vezi, nakon čega sud izvodi zaključak o dokazanosti/nedokazanosti odlučnih činjenica. Prvostepeni sud je pravilnom primjenom prednjeg člana iskaz svjedokinje doveo u vezi sa nalazom i mišljenjem vještaka, izvidom štete i ocijenio da je tužitelj shodno čl. 7. i 123. stav 1. ZPP dokazao ispunjenost svih pretpostavki odštetne odgovornosti, koja se ne može osnovano žalbom osporiti kroz navode da je vještak u nalazu koristio terimine: moguće, moglo i vjerovatno, a što je posljedica nemogućnosti vještaka da izračuna brzinu kretanja vozila prije nalijetanja na rupu i uradi vremensko-prostornu analizu saobraćajne nezgode jer policijski službenici nisu geometrijski definisali udaljenost zatečenog vozila od mjesta gdje je isto prešlo preko oštećenja (rupe) na kolniku. U konačnom vještakinja je dala odgovor na sva pitanja, uključujući i maksimalnu brzinu kretanja vozila od 38 km/h, da je prilikom nesreće na vozilu nastupilo oštećenje i na prednjem točku, dajući obrazloženje zašto je takvo oštećenje vjerovatno i zašto nije navedeno u zapisniku, a koje kao pravilno, stručno i potpuno pravilno prihvata prvostepeni sud, te se žalitelj, u cilju nepotrebnog ponavljanja upućuje na obrzaloženje prvostepene presude, strana broj: 4.,5. i 6.

Pitanje štete regulisano je odredbama ZOO. Naime, članom 154. stav.1. ZOO propisano je, ko drugome prouzrokuje štetu dužan je naknaditi je, ako se ne dokaže da je šteta nastala bez njegove krivice.

Članom 155. ZOO-a propisano je da je šteta umanjenje nečije imovine (obična šteta) i sprečavanje njezina povećanja (izmakla korist), a i nanošenje drugom fizičkog ili psihičkog bola ili straha (nematerijalna šteta).

Članom 158. ZOO-a propisano je, krivica postoji kada je štetnik prouzrokovao štetu namjerno ili nepažnjom.

Da bi po odredbama člana 154. 155. i 158. ZOO-a postojala odgovornost štetnika za naknadu štete, potrebno je da su ispunjene zakonske pretpostavke: 1. da šteta postoji, 2. da je prouzrokovana protivpravnom radnjom ili propuštanjem, 3. da se radnja ili propuštanje mogu pripisati u krivicu štetnika, 4. da postoji uzročna veza između radnje, odnosno propuštanja i nastale štete.

Naknada štete mora se tumačiti u okviru svih okolnosti pojedinog slučaja, jer ZOO-a za različite situacije veže i različite pravne posljedice. To znači da je tužitelj dužan, s jedne strane, da dokaže krivicu i kauzalitet (član 155 i 158. ZOO), a s druge strane, štetu i njen obim (član 155..ZOO).

Pitane održavanje javnih cesta i odgovornosti za štetu regulisano je Zakonom o cestama FBiH ("Službene novine FBiH", br. 12/2010, 16/2010 - ispr. i 66/2013) koji u članu 13. stav 4. propisuje da upravljanje, građenje, rekonstrukciju, održavanje i zaštitu lokalnih cesta i gradskih ulica vrše nadležni općinski ili gradski organi, u čl. 19. stav 1. da obavljaju poslove održavanja i zaštite cesta, a članom 41. stav 1. da poslovni redovnog održavanja cesta obuhvataju popravka kolovoza, izradu i postavljanje horizontalne i vertikalne signalizacije, svjetlosno-sigurnosnih uređaja, zamjena, popravka i uklanjanje oštećene i nepotrebne saobraćajne signalizacije i opreme ceste, obavljanje i druge poslova kojima se osigurava stalan, nesmetan i siguran saobraćaj na cestama.

Kod ovakvog utvrđenog činjeničnog stanja, da je šteta na vozilu tužitelja nastala uslijed naleta vozila na rupu na putu dimenzija 80x50x15 cm, bez da je prethodno bilo postavljeno bilo kakvo upozorenje na opasnost, ili eventualno ograničenje brzine, čije je upravljanje, građenje, rekonstrukcija, održavanje i zaštita u nadležnosti općinskih ili gradskih organa, kako to reguliše čl.13. stav 4. Zakona o cestama FBiH, koja je na temelju istog zakona (čl. 19.stav 1. i 41.stav 1) bila u obavezi da izvrši popravku ceste ili eventualno postavi odgovarajući signalizaciju na cesti, koja bi blagovremeno upozorila korisnike ceste na postojanje rupe- oštećenja na cesti, a što prema činjeničnom utvrđenju prvostepenog suda, koje se u tom dijelu nesporno nije učinila, što je imalo za posljedicu da je vozilo tužiteljice prvo prednjim, a zatim zadnjim točkom naletilo u rupu dubine 15 cm što je dovelo do nastanka štete na vozilu, prvostepeni sud je pravilno zaključio da je tužitelj shodno čl. 7. i 123. stav 1.ZPP dokazao postojanje štete, njenu visinu, štetni propust tužene i uzročnu vezu između štetne radnje i posljedice, i da je isti na temelju čl. 20. Zakona o cestama I 185. ZOO u obavezi isti i da nadoknadi tužitelju.

Na temelju iznesenog, ovaj sud zaključuje da žalbeni razlozi iz kojih tuženi pobija prvostepenu presudu nisu ostvareni, pa kako nisu ostvareni ni razlozi na koje drugostepeni sud, prema odredbi iz čl. 221. Zakona o parničnom postupku, („Službene novine FBiH“, broj 53/03, 73/05 i 19/06), pazi po službenoj dužnosti, to je valjalo žalbu, primjenom odredbe iz čl. 226. navedenog Zakona, odbiti i presudu prvostepenog suda potvrditi.

Žalba tužene odnosi se na dio dosuđenih troškova postupka u koji se odnose na naknadu troškove troškova putovanja i troškova odsustva iz kancelarije punomoćnika tužitelja.

Prvostepeni sud je primjenom čl. 386. stav 1. i 2. ZPP-a obavezao tuženu da tužiteljima nadoknadi troškove postupka u ukupnom novčanom iznosu od 1.636,88 KM od čega na ime sastava tužbe u iznos od 160,00 KM, zastupanja na pripremnom ročištu iznos od 160,00 KM, zastupanje na glavnoj raspravi iznos od 160,00 KM, taksu na tužbu u iznosu od 150,00 KM, taksu na presudu u iznosu od 150,00 KM, troškove vještačenja u iznosu od 400,00 KM, troškova putovanja u iznosu od 216,88 KM, (relacija Banja Luka-Jajce, 4 ročišta $\times 74 \text{ km} \times 2,51 \text{ KM} \times 30\%$) i troškova odsustva iz kancelarije u iznosu od 240,00 KM.

Ovaj sud smatra da je odluka prvostepenog suda u žalbom pobijanom dijelu nepravilna i nezakonita. Članom 386. stav 1.ZPP-a, na kojem je prvostepeni sud zasnivao svoju odluku, je propisano da stranka koja u cijelosti izgubi parnicu dužna je protivnoj stranci nadoknaditi troškove. Međutim, prvostepeni sud je prilikom donošenja odluke o troškovima postupka, pored konačnog uspjeha stranke u postupka, bio u obavezi da primjeni i čl. 387.stav 1.ZPP-a koji propisuje obavezu suda da prilikom odlučivanju koji će se troškovi stranci nadoknaditi, uzme u obzir samo troškove koji su bili potrebni radi vođenja parnice ocjenjujući brižljivo sve okolnosti.

Ovaj sud smatra da tužitelj nema pravo na naknadu troškova postupka koji se odnose na troškove troškova putovanja u iznosu od 216,88 KM, (relacija Banja Luka-Jajce, 4 ročišta $\times 74 \text{ km} \times 2,51 \text{ KM} \times 30\%$) i troškova odsustva iz kancelarije u iznosu od 240,00 KM.

U konkretnom slučaju, s obzirom na vrstu i složenost spora, visinu vrijednosti spora angažovanje advokata čije je sjedište izvan područja suda i pored advokata u sjedištu suda, koje je tužitelj mogao angažovati, ne može se smatrati neophodnim za vođenje ove parnice, pa se ni troškovi nastali uslijed toga ne mogu smatrati troškovima potrebnim radi vođenja parnice.

U smislu naprijed navedenog je i odluka Ustavnog suda BiH AP-3184/17 od 22.5.2019. godine u kojoj je navedeno da sud treba jasno obrazložiti zašto stranci „pripada ili ne pripada pravo na naknadu pojedinih troškova“. U navedenom pravcu je i Odluka Evropskog suda za ljudska prava u predmetu F. i drugi protiv Bosne i Hercegovine od 11.2.2019. godine u kojoj je ukazano na Panel za izjednačavanje sudske prakse iz građanske oblasti od 30.1.2014. godine koji opet ukazuje da se takvi troškovi mogu smatrati „neophodnim“ kada nema advokata koji rade u sjedištu suda ili niko od njih nije u stanju ili nije voljan zastupati određenog klijenta (paragraf 7). Na Panelu za ujednačavanje sudske prakse iz građanske oblasti 30.01.2014. godine zauzeto je usaglašeno pravno shvatanje prema kojem se putni troškovi advokata čije je sjedište izvan područja suda pred kojim se vodila parnica priznaju samo do visine troškova koje bi stranka imala da ju je zastupao advokat čije je sjedište u mjestu suda. Izuzetno, ovi troškovi se mogu dosuditi ukoliko su isti – imajući u vidu sve okolnosti slučaja – bili opravdani sa stanovišta odredbe člana 387 stav 1 ZPP-a (član 120 stav 1 ZPP-a BD).“ Dakle, te troškove u parnici, koji u principu nisu nužni (neophodni), stranka koja parnicu izgubi nije dužna da snosi, uz izuzetak kada na području sjedišta suda u datom momentu stranka nije mogla angažovati kvalifikovanog punomoćnika za zastupanje (advokata), a što se cijeni uzimajući u obzir kako objektivne, tako i subjektivne okolnosti (npr. na području suda nema advokata koji vrše ovu samostalnu profesionalnu djelatnost ili su svi već angažovani u postupku na suprotnoj strani, ili su odbili da pružaju pravnu pomoć stranci, i sl.). Ovim se ne utiče na pravo na izbor advokata prema članu 7. Zakonu o advokaturi Federacije Bosne i Hercegovine (Službene novine Federacije BiH: br. 25/02, 40/02, 29/03, 18/05, 68/05 i 42/11) i članu 6. Evropske konvencije o ljudskim pravima, ali to pravo ne smije, osim izuzetno kad to zakon dozvoljava, da utiče na prava drugih lica. Nagrade propisane Tarifom o nagradi i naknadama troškova za rad advokata (Sl. novine FBiH broj 22/04 i 24/04) regulišu pravni odnos između advokata i njegovog klijenta, a ovim se ne utiče na pravo na naplatu nagrade za rad od klijenta što je propisano članom 1. pomenute Tarife bilo da je ugovorena ili nije između advokata i klijenta. Ovo nema uticaja ni na pravo na pravično suđenje jer je pravično suđenje obezbijeđeno i da je bilo koji advokat iz sjedišta suda (po izboru tužitelja) zastupao tuženog. Tužitelj ima pravo angažovati i bilo kojeg drugog advokata, ali dodatne troškove zbog toga ne treba da snosi suprotna stranka u postupku.

Slijedom izloženog, u situaciji kada je tužena u cijelosti izgubila spor, tužitelju temeljem odredbe čl. 386. stav 1. čl. 387. stav 1. i 2., u vezi sa čl. 383. stav 2. ZPP-a ne pripadaju troškovi putovanja u iznosu od 216,88 KM, (relacija Banja Luka-Jajce, 4 ročišta $\times 74 \text{ km} \times 2,51 \text{ KM} \times 30\%$) i troškovi odsustva iz kancelarije u iznosu od 240,00 KM zbog čega je Sud primjenom odredbe člana 235. stav 1. tačka 3. u vezi s članom 398. ZPP prvostepenu presudu u dijelu odluke o troškovima spora preinačio kao u izreci ovog rješenja. Žalbeni navodi da su ostali troškovi dosuđeni previsoko nisu osnovani obzirom da su isti dosuđeni shodno ispostavljenom troškovniku, odredbi čl. 2. stav 1. ZPP i odredbama čl. 12. i 13. Tarife koja u slučajevima kada je vrijednost spora do 5.000,00 KM predviđa troškove u iznosu od 240,00 KM, a tužitelju su na ime nagrada dosuđeni iznosi od po 160,00 KM i to za radnje sačinjavanja tužbe i zastupanja na ročištima, koje radnje se ne mogu smatrati nepotrebnim radnjama,

već naprotiv, troškovima koji su u smislu člana 387. stav 1. ZPP potrebni za vođenje parnice, slijedom čega pogrešne primjena čl. 12. i 13. Tarife i čl. 387. stav 1. ZPP nema. Pravilno su primjenjene i odredbe Zakona o sudskim taksama SBK ("Službene novine Srednjobosanskog kantona", br. 4/2017 i 15/2020) koji u tarifnom broju 1. u sporovima gdje se vrijednost spora kreće u rasponu od 3.000,00 KM do 10.000,00 KM propisuje taksu na tužbu, ali i na presudu u iznosu od 150,00 KM, u kojim iznosima su odmjerene i dosuđene.

Odluka o troškovima žalbenog postupka tuženog donijeta je primjenom odredbi iz člana 387. stav 1. 386. stav 1. i 2. i člana 397. stav 1. Zakona o parničnom postupku. Izdatak koji je tužitelj imao zbog davanja odgovora na žalbu za ishod ovog žalbenog postupka nije bio potreban, radi čega tužitelju saglasno odredbi iz člana 387. stav 1. Zakona o parničnom postupku ne pripada pravo na naknadu tih troškova u traženom iznosu od 300,00 KM. Tuženom temeljem odredbe čl. 386. stav 2. ZPP-a ne pripadaju troškovi sastava žalbe u traženom iznosu od 240,00 KM, jer je žalba u odnosu na tužbeni zahtjev odbijena u cijelosti, a u odnosu na odluku o troškovima postupka nisu nastali posebni troškovi.

Ostale žalbene navode ovaj sud nije cijenio iz razloga propisanih članom 231. Zakona o parničnom postupku.

Kako je žalba tuženog djelimično osnovana, to je temeljem odredbe člana 235. stav 1. tačka 3. u vezi s članom 398. Zakona o parničnom postupku, prvostepenu presudu u dijelu odluke o troškovima spora valjalo preinačiti, odlučujući kao u izreci ove presude, a primjenom čl. 226. navedenog Zakona u preostalom dijelu odbiti.

Predsjednica vijeća

Alma Islamović